

Nedēļas komentārs

Neķer krenķi
par lidsabiedrību
jeb Mājās ir droši

Egita Terēze Jonāne

«airBaltic» aizdevums satrauc gan valdību, gan sabiedrību. Šūmēšanās ir par to, ka koalīcija var izjukt (partijas, kas sagājušas kopā valdībā, pa kluso meklē glābiņu opozīcijas gaitēnos), ka valsts var pazaudēt nacionālo aviokompāniju...

Vieni saprot, ka tuvojas vēlēšanas, tāpēc rotālāšanās valdības «smilšu kastēs» paliek arvien nedraudzīgākas. Šo visu gadu politiķi smilšu figūriņas jau viens otram, proti, nav saskaitāmi premjeres un ministru demisiju pieprasījumi, un kāds pat atļaujas iemest smiltis acīs (jau sāk uzstādīt ultimātus)... Citi saka – vai nepietiek sabiedrībai satraukuma par kariem, kas notiek visapkārt.

Un atkal uzjundīta diskusija par to, ka jāmaina vēlēšanu sistēma un ka politikā jāļauj iesaistīties cilvēkiem tikai ar augstāko izglītību. Un atkal gaisā virmo cerība, ka gan jau pēc vēlēšanām atnāks jaunie, tad nu tiem varbūt izdosies ieviest pārmaiņas.

Kādā intervijā dzirdēju apgalvojumu – vai tiešām tik ļoti nav jāmīl sava tauta, ka politiskā elite var atļauties iestīgt kviņos, nevis strādāt visu labumam. Mēs runājam par kopienām (arī Latgales kongresa dienā 27. aprīlī Rēzeknē sabrauks nevalstiskās organizācijas, lai runātu par Latgalei aktuālo)...

Tas, kurš dzīvo ne tikai materiālā, bet arī garīgā dimensijā (Latgalē saka – ir lūgšanu cilvēks), iedomā, kur ir patvērums. Un atbilde visbiežāk ir šī – mājās ir droši. Jo tur tevi gaida, tur tevi mīl – arī tad, ja esi uzmetis lūpu vietā vai nevietā.

Mājās, kur mūs gaida vecāki, un, ja arī darba un ģimenes jundas dēļ varu paciemoties pie viņiem nedēļas nogalēs vai svētkos, tomēr sarunās un kopīgā rosinībā sasmeltais sirds siltums ir sargājošs līdz nākamajam satikšanās cēlienam.

Mājās, kur esi ar vecākiem, vari justies viņu lūtināts dienu dienā, jo dzīvojam kopā. Brokastis un vakariņas, brīvdienas un svētki, arī dārzā darbošanās... viss ir kopīga prieka austeris. Un šis prieks dara ikdienu drošāku.

Mājās, kur ir paša veidotā ģimene – vīrs vai sieva, abi ir laimes un spēka avots, no kā padzerties vieglā un grūtā dienā. Un, ja vēl saskrējuši bērni, kopā būšana saziē daudzādībā, daudzveidībā, vienam otra lološanas spēkā. Tas ar' ir sargājošs.

Mājās ir droši, saka, tur sienas palīdz, ka tur pavards siltāks, ka tur zupa garšīgāka, ka tur... pat puķu dārzam pāri, šķiet, rotājas laimes varavīksnes tilts...

Mājas ir tā vieta un pasaule, kas šodien jāargā kā acuraugs, jālolo, jālutina, jāmīl. Mūs pasaule ievēl visādos krenķos, un, protams, nav jābūt vienaldzīgam. Bet, ja katram Mājas ir un būs patvērums un ja katrs Mājas sirds saulītē iecels mazus un lielus, sirmus un jaunus, tad pasaule kļūs citādāka. To, kas būs Mājas kopts – arī darba tikums, godīgums, atbildība, uzticība –, to nesīsim pasaulē. Pasaulē, kas ir mūsu kopīgās Mājas. ▣

Preiļu purpura koris turpina pārstiegt
šovā «Koru kari»

Inga Kaļva-Miņina

Svētdien, 12. aprīlī, TV3 šova "Koru kari" sestajā tiešraidē kori izpildīja pašmāju un ārzemju mūzikas hitus. Dalībniekus vērtēja kormūzikas eksperti Jānis Ozols un Edgars Vītols, kā arī kino un teātra aktrise Agnese Budovska.

Preiļu purpura koris un Dainis Skutelis uzstājās priekšpēdējie, pārsteidzot visus ar izvēlto hitu un tematiski tik atbilstošu priekšnesumu. Tie, kuri līdzī «Eirovīzijas» dziesmu konkursam, uzreiz atpazīna populāro dziesmu, – zviedru KAJ izpildīto «Bara Bada Bastu». Atbilstoši dziesmai, koristi skatuvi

bija pārvērtuši par pirti, kur valdīja īsta pirts atmosfēra (kā sociālo tīklu komentāros minēja sajūsminātie skatītāji, tad pirts ir svarīga atpūšanās vieta katram latgalietim, tādēļ arī šīs dziesmas vizuālais ietērs likās ļoti atbilstošs).

Jāpiebilst, ka koris dziedāja zviedriski jeb Somijas zviedru dialektā, pēdējā pantā orga-

niski pārejot uz tekstu latgaliešu valodā! Kad dziesma bija izskanējusi, zālē vēl ilgi skanēja aplausi un ovācijas. Arī žūrija bija pārstiegtā par latgaliešu izvēlēto dziesmu un enerģisko sniegumu, piešķirot 28 punktus. Šovu atstāja Rīgas sudrabbaltais koris un tā vadītāja Māra Upmane-Holšteine.

Šova finansiālā atbalstītāja «Primero» skatītāju simpātiju balva – 1000 eiro – šoreiz aizceļoja pie Madonas zaļā kora, kuru vada Fiņķis. Jāteic, visas nedēļas garumā gan Preiļu, gan Madonas kora atbalstītāji cīnījās ne pa jokam, aktīvi balsojot par savējiem (katrs koris bija ieguvis vairāk nekā 52 tūkstošus balsu; salīdzinājumam – 3. vietā nonākušais Limbažu koris ieguva vien vairāk nekā 3000 balsis).

Ko latgalieši dziedās šonedēļ? Atbildot uz šo šova vadītāja Daiņa Grūbes jautājumu, Preiļu purpura kora vadītājs Dainis Skutelis atzina, ka, tā kā pēdējos raidījumos ir paceļojuši pa ārzemēm, tad nu šoreiz parādīs, kādi ir īsti latgalieši.

Lai palīdzētu Latgales korim šonedēļ iegūt Skatītāju simpātiju balvu, katru dienu vari balsot te: <https://www.primero.lv/korukari/rezultati>.

Nākamā šova «Koru kari» tiešraide notiks **svētdien, 19. aprīlī, plkst. 20.30 kanālā TV3**, un ir svarīgi atcerēties, ka korim ļoti būtisks ir balsojums tiešraides laikā. ▣

«Latvenergo» Riebiņu vēja parka būvniecībai piešķirta būvatļauja

27. martā AS «Latvenergo» vēja parkam «Riebiņi» Preiļu būvvalde ir izsniegusi būvatļauju astoņu vēja turbīnu būvniecībai. Būvatļaujas īstenošanas termiņš – līdz 2031. gada 26. martam. Tādējādi «Latvenergo» var sākt iepirkumus turbīnu iegādei un būvdarbiem, ievērojot Preiļu būvvaldes un institūciju izvirzītos nosacījumus. Riebiņu vēja parka projekts ir pirmais Latgalē, kas saņēmis būvatļauju.

«Latvenergo» plānotajā vēja elektrostacijā parkā paredzētas astoņas turbīnas ar jaudu līdz 7,2 MW. Torņa augstums būs līdz 199 m, rotora diametrs – līdz 175 m, kopējais turbīnas maksimālais augstums – līdz 285 m. Riebiņu VES ir saņemts pozitīvs Dabas

aizsardzības pārvaldes un Valsts vides dienesta atzinums, tāpat Valsts vides dienesta tehniskie noteikumi, Aizsardzības ministrijas atzinums, Enerģētikas un vides aģentūras atļauja pieslēgumam AST, ir veikta sākotnējā ģeotekhniskā izpēte, kas liecina, ka plānotā teritorija ir atbilstoša vēja parka izbūvei. Tāpat veikta loģistikas un piegādes ceļu izpēte u. c. nepieciešamās izpētes.

Ir vienošanās, ka «Latvenergo» būvniecības un ekspluatācijas laikā nodrošinās kontaktālrūni, lai iedzīvotāji varētu saņemt aktuālo informāciju, regulāri iesniegs pašvaldībai putnu un sīkspārņu monitoringa atskaites, kā arī atskaites par trokšņa mērījumiem, tāpat turbīnas tiks aprīkotas ar apledojuuma senso-

riem un programmatūru, kas tās aptur, tiklīdz ir konstatēti laikapstākļi, kādos turbīnas var apledot.

Sākotnēji Riebiņu VES bija iecerētas 35 potenciālās turbīnu atrašanās vietās, bet, ņemot vērā vides, Aizsardzības ministrijas un Preiļu novada teritorijas plānojuma nosacījumus, vēja parka galējais risinājums ir vairākkārt mazāks nekā sākotnējā iecere.

Jāiestarpina, ka Latgalē ir ļoti sarežģīti izbūvēt vēja parkus, jo aptuveni 50 km josla no robežas ar Krieviju un Baltkrieviju ir lieguma zona, lai vēja parki netraucētu militāro radaru darbībai. ▣

Ivija Boreiko, AS «Latvenergo» Attīstības direktore

Projekts

Darba grupās, kur meklē labāko modeli Preiļu 1. pamatskolas un Preiļu 2. pamatskolas apvienošanas gaitā, Preiļu 2. pamatskolas vecāki, kuri vēlas savus bērnus turpmāk izglītēt Riebiņu pamatskolā, vaicā, vai pašvaldība nodrošinās bērnu nokļūšanu uz šo skolu. Pēdējā darba grupas sēdē martā pašvaldības amatpersonu atbilde bija – vecākiem ir tiesības izvēlēties skolu, bet, visticamāk, skolēnu autobusa no Preiļiem uz Riebiņiem nebūs. Vēlāk pašvaldības atbilde "Vietējai Latgales Avīzei" bija, ka degvielas cenu dēļ būs jāpārskata skolēnu pārvadājumu maršrutu tīkls un ka Valsts kontrole pašvaldībai pārmetusi, ka tā nedrīkst pārvadāt skolēnus uz tālāko skolu, ja tuvu dzīvesvietai atrodas skola ar tādām pašām mācību programmām.

Laikraksts sarunā ar Preiļu novada Izglītības pārvaldes vadītāju Andreju Zagorski un lasītāju aptaujā sociālajos tīklos aktualizēja šo jautājumu, jo pašvaldībai pavisam drīz būs jāpieņem lēmums, kur skolēnu autobusi kursēs un kur to nebūs pavisam.

Likums prasa sakārtot skolēnu pārvadājumus

Kartēs, ko Andrejs Zagorski iesūtīja laikrakstam, redzams, ka skolēnu autobusi gan kursē tur, kur nav sabiedriskā transporta, gan pārklājas ar pasažieru pārvadājumiem. Preiļu novadā ir 13 skolēnu pārvadājumu maršruti un skolēnu autobusi dienā nobrauc 1460 km.

SKOLĒNU PĀRVADĀJUMI

PREIĻU NOVADĀ

Egita Terēze Jonāne

Skolēnu autobusus šajā mācību gadā pārvadā 396 izglītojamās katru dienu, un, kā teica Andrejs Zagorski, tas ir katrs ceturtais skolēns.

Atsaucoties uz Izglītības likumu, viņš atzina, ka pašvaldībām jānodrošina izglītības pieejamība savā teritorijā. No šī pienākuma izriet arī skolēnu pārvadājumu organizēšana. Andrejs Zagorski pastāstīja: «Izglītības likums nosaka, ka viens no pašvaldības uzde-

vumiem ir nodrošināt transportu izglītojamo nokļūšanai izglītības iestādē un atpakaļ dzīvesvietā, ja nav iespējams izmantot sabiedriskā transportu. Preiļu novadā ir maršruti, kas pārklājas ar sabiedriskā transporta maršrutiem, bet ne vienmēr sabiedriskā transporta kursēšanas laiki ir saskaņoti ar mācību laiku konkrētā skolā.

Turpinājums 3. lpp.

Skolēnu pārvadājumi Preiļu novadā

Sākums 2. lpp.

Izglītības likumā noteikts, ka pašvaldībai ir jānodrošina skolēna nokļūšanu uz vispārīgā izglītības iestādi, ja attālums līdz skolai ir pārkārtā liels (vairāk par 3 km), lai skolēns varētu to droši un saprātīgā laikā mērot pats, un pašvaldība šo nokļūšanu var atbalstīt, organizējot pievešanu, apmaksājot biļetes sabiedriskajā transportā (Preiļu novadā šī kompensācija šī gada trīs mēnešos ir 6000 eiro) un kompensējot degvielas izdevumus vecākiem, kuri skolēnus ved paši, slēdzot patapinājuma līgumus. Tāpat, lai nepārslogotu skolēnus, jāņem vērā, cik ilgu laiku viņi pavada ceļā uz skolu. Jaunāko klašu skolēniem šis laiks ir rekomendēts līdz 40 minūtēm, bet vecāko klašu skolēniem līdz stundai. Lai samazinātu šo laiku, skolēnu autobusu maršrutu ir vairāk.»

Andrejs Zagorskis uzskata, ka skolēnu pārvadājumus ietekmē pašvaldību centieni piesaistīt skolēnus arī no kaimiņu novadiem, tā, piemēram, arī Preiļu novada teritorijā iebrauc skolēnu autobusi no Rēzeknes novada un mūsu autobusi iegriežas Krāslavas novadā.

Viņš atsaucās uz Valsts kontroles 2018. gada ziņojumā «Vai pašvaldību rīcība ar finanšu līdzekļiem, nodrošinot skolēnu pārvadājumus, ir likumīga un lietderīga» paustajiem aizrādījumiem (*atgādinām, ka 2018. gadā Preiļu un Riebiņu novads bija divi atsevišķi novadi, savukārt, pēc laikrakstam pieejamās informācijas, jaunizveidotā Preiļu novada pašvaldība nav saņēmusi aizrādījumus no Valsts kontroles par skolēnu pārvadājumu nodrošināšanu – redaktors piezīme*). Proti, nodrošinot izglītības pieejamību, pašvaldība nedrīkst rīkoties nesamērīgi un nepamatoti. «Ko tas nozīmē? Ja skolēnam ir pieejama skola tuvāk dzīvesvietai, ir risks, ka pašvaldība vedīs skolēnu uz tālāko skolu, piemēram, lai skolu uzturētu maksimāli. Un te ir jautājums par nelietderīgu līdzekļu izlietošanu. Tāpat Valsts kontrole norāda uz iespējamu nevienlīdzīgas attieksmes risku – daļa vecāku pauz neizpratni par to, kāpēc citi bērni tiek pārvadāti, bet viņi bērni netiek. Ja vispārīgā izglītībā skola atrodas tuvu bērna dzīvesvietai, nav pamata vest viņu uz tālāko skolu, ja uz vietas ir identiska izglītības programma. Kvalitātes rādītāji visās Preiļu novada skolās ir labi, visi skolēni pēdējo divu gadu laikā nokārto pamatskolas posma valsts eksāmenus. Ja kādi vecāki izvēlas lauku skolas, jo tur ir mazākas klases, tad jāsaprot, ka mazāks skolēnu skaits klasē pats par sevi nav juridiski pietiekams arguments, lai pašvaldībai būtu pienākums kompensēt ceļa izdevumus. Un tas nevar būt pamatojums tam, ka pašvaldība ved skolēnus uz laukiem,» teica Andrejs Zagorskis.

«Tātad, ja izvēlēta skola atrodas tālāk no dzīvesvietas, kurā ir līdzvērtīgas izglītības iespējas, tad pašvaldībai nav pienākuma šos ceļus izdevumus kompensēt. Pašvaldībai jānodrošina izglītības pieejamību, nevis optimālākie individuālie apstākļi,» uzsvēra Andrejs Zagorskis.

Iestarpināju, ka skolās jāievēro kvadrātmetru normatīvi. Viņš skaidroja, – ja lielajās skolās – Preiļu 1. pamatskolā un Jāņa Eglīša Preiļu Valsts ģimnāzijā – atsevišķu klašu telpu lielums ir ierobežots, var dalīt skolēnus mazākās klasēs, piemēram, sākot no 15 skolēniem.

Tāpat vaicāju, kāpēc pašvaldība intensīvāk neizmanto elektroautobusus, kas būtu lētāk. Andrejs Zagorskis teica, ka iespēju robežās tiek izmantoti ikdienā skolēnu pārvadāšanai uz un no skolas, kā arī citos braucienos, ko pieļauj projekts (šie autobusi iegādāti par valsts līdzekļiem projekta ietvaros). Kopumā elektroautobusu ekspluatācijā novērojamas tādas pašas problēmas kā citos novados, par kurām sabiedrība jau ir informēta masu medijos.

Viņš pieļāva, ka pašvaldībai, pārskatot skolēnu pārvadājumu tīklu (to dara katru gadu), būs jāņem vērā degvielas cenu straujais pieaugums: «Indikatīvais sadārdzinājums par šī gada marta–maija mēnešiem skolēnu autobusi palielināsies par 4500 eiro, salīdzinot ar pagājušā mācību gada marta–maija mēnešiem. Tas ir, ja diēļdegvielas cena noturēsies 2 eiro/l, tad šajā gadā pašvaldībai šie izdevumi pieaugs par 10 000 eiro, ja neveiks maršrutu optimizāciju. Kad būs pieņemtas izmaiņas, mēs par to laikus informēsim gan vecākus, gan skolas,» teica Andrejs Zagorskis.

Iebilstot, ka pagājušajā sasaukumā opozīcijas deputāti pārmeta pašvaldībai, ka, likvidējot vidusskolu posmu Riebiņos un Preiļos, novads pazaudēs skolēnus un katrs bērns ir «zelta vērtība», laikraksts pieļāva, ka vecāku izvēli nosaka arī skolēnu pārvadājumi. Andrejs Zagorskis teica, ka pēc Preiļu 2. vidusskolas un Riebiņu vidusskolas reorganizācijas par pamatskolām netika novērota vidusskolēnu aizplūšana uz citu pašvaldību skolām, izņemot pierobežu, kur pastāv senas tradīcijas, piemēram, Galēnu pamatskolas absolventi dažreiz izvēlas iet uz Viļānu vidusskolu vai Pelēču pagasta bērni – uz Špoģu vidusskolu.

Rūpēs par katra izglītojamā interesēm

Vaicājām arī Riebiņu pamatskolas direktores Inetas Anspokas redzējumu:

«Rūpējoties par katra izglītojamā interesēm Riebiņu novadā un līdz šim arī Preiļu novadā izglītojamo transporta nodrošināšanai un izdevumu segšanai bija noteikti dažādi veidi. Liels paldies pašvaldības transporta daļas komandai par labāko loģistikas procesu piedāvājumiem, individuālajiem risinājumiem un ieinteresētību.

Bērniem ir atšķirīgi dzīves ceļi un ļoti atšķirīgas vajadzības skolā. Katra bērna veiksmes stāsts var būt viena pieaugušā attālumā. Pašvaldības pienākums ir organizēt bērnu nogādāšanu uz izglītības iestādi un uz mājām – vai nu ar pašvaldības autobusu, kas bērņus izvadā pa dažādām izglītības iestādēm, vai sabiedrisko transportu, kompensējot izglītojamajam ceļa izdevumus. Tas attiecas arī uz individuālu gadījumu risināšanu. Iemesli, kāpēc vecāki izraugās konkrētu mācību iestādi, ir dažādi: vide, bērna labizjūta, individuāla pieeja, klases kolektīvs.

Uzskatu, ka ir iespējams kopīgi rast risinājumu, kā pilnveidot skolēnu pārvadājumu pakalpojumus Preiļu novadā, ņemot vērā gan iedzīvotāju un izglītības iestāžu viedokļus un vajadzības, gan, neapšaubāmi, bērnu tiesības un labākās intereses. Tas skar gan izglītojamo drošības jautājumus, gan iespēju īstenot interešu izglītību un atbalstīt ārpusstundu pasākumus.»

Publicitātes foto

Ko saka iedzīvotāji

Inga: «Tad varbūt noņemsim nost visas dienesta vieglās automašīnas. Lai ierēdņi un amatpersonas pārvietojas ar sabiedrisko transportu, pērkot biļetes par savu naudu. Cik naudiņas ietaupīsies? Nu, ļoti daudz, pat ļoti!»

Jolanta: «Protams, ka jānodrošina. Skolas slēgt nebija ne bērnu, ne vecāku izvēle. Reisa autobusi arī nekursē, lai bērns varētu izbraidīt. Ņemot vērā vēl tos, kas ganās (čigāni, dzērāji un vēl sazin kas) pārsvarā pilsētās pie autoostas, bērnu arī bail ar sabiedrisko autobusu laist braukt vienam.»

Anīta: «Kad slēdza skolas, vecākiem, bērniem, pedagogiem un vispār sabiedrībai domes vadība, kā arī Izglītības pārvalde ar A. Zagorski priekšgalā apgalvoja, solīja, stāstīja, ka ikvienam bērnam būs nodrošināts transports uz skolu un no skolas, un cik tas būs labi un ērti gan skolēniem, gan vecākiem. Turklāt pie zināmiem apstākļiem bērnu piedēšis pat klāt mājai. (...) Es kā bijušais pedagogs biju klātesoša visā tanī skolas slēgšanas maratonā un visus apsolījumus dzirdēju.»

Janīna: «Mēs savus bērnus vedām uz pulciņiem pēc darba. Tā bija brīva izvēle, mainīt dzīvesvietu, lai visu nodrošinātu, vai izdarīt izvēli, uz kuriem pulciņiem ies. Visa dzīve ir izvēle.»

Žanna: «Bet vai kāds ir aizdomājies, cik bērnam ir jāceļas no rīta, lai nokļūtu ar autobusu līdz skolai? Ja tiek runāts par to, lai bērniem būtu noturīga psihe, ka bērniem jābūt pilnvērtīgai atpūtai un miegam, tad diskusijai jābūt par to, cik ceļas bērns, lai nokļūtu tuvākajā skolā!»

Karīna: «Protams, ka jānodrošina. Visas skolas aiztaisīja ciet, kad bērni varēja kājām aiziet vai tā atradās mājas tuvumā. Tagad bērni brauc uz skolām, kuras atrodas 25 km attālumā (nav runa tikai par Preiļu novada pašvaldību, bet par situāciju valstī kopumā). Tā taču ir tik liela ekonomija – aizklāpēt skolas ciet. Viss bija pārdomāts un aprēķināts, vai tad nav tā? Par ko vispār te diskutēt? Cita lieta, ja vecāki Preiļos izvēlas skolu Daugavpilī, tad tā jau ir viņu brīvā izvēle. Uz vietas ir nodrošinātas izglītības iestādes.»

Jevgeņijs: «Preiļu novada robežās – jānodrošina līdz tuvākai novada skolai.»

Aļona: «Mani bērni brauc ar skolas autobusu maršrutā Aizkalne–Preiļu 1. pamatskola. Cepuri nost mūsu šoferiem, viņi ir vislabākie. Darbs nav viegls, it īpaši ziemas laikā, bet viņi spēj pārvarēt visas grūtības.»

Diāna: «Pietiktu ar to, ka reisa autobusi būtu normālos laikos un katru darba dienu, lai arī pēc pulciņiem bērns varētu atbraukt mājās ar autobusu.»

Zigurds: «Domāju, ka jānodrošina līdz tuvākajai (skolēna izglītības vajadzībai atbilstoši vispārīgā izglītībai) novada skolai, ja attālums no skolēna dzīvesvietas līdz šai skolai ir lielāks par 3 km (ja skolēns ir jaunāks par 14 gadiem) un lielāks par 5 km (ja skolēns ir vecāks par 14 gadiem), ja koplietošanas sabiedriskais transports nenodrošina nokļūšanu uz skolu un atpakaļ noteiktos (ar skolēna mācību režīmu saderīgos) laikos, ar iespēju izmantot «skolēna biļeti». Pretējā gadījumā ir jāatjauno agrāk slēgtās/ jāizveido jaunas skolas tādā blīvumā, lai tās atrastos skolēnu dzīvesvietu tuvumā. Protams, ekstrēmām gadījumiem (piemēram, ja kāda ģimene dzīvo tālu no citiem) jāmeklē individuāli risinājumi.»

Ina: «Preiļu novada pašvaldības pienākums nodrošināt skolēnu nokļūšanu izglītības iestādē ir viens no tiem jautājumiem, kur saduras divas lietas – likumā noteiktā atbildība un realitāte uz vietas novadā.

No vienas puses, pašvaldībai ir jāgādā, lai bērns varētu nokļūt skolā, tas ir pašsaprotami un nediskutējami, taču būtisks ir nākamais jautājums – uz kuru skolu un ar kādiem nosacījumiem šis atbalsts tiek sniegts.

Pašreizējā sistēmā Latvijā pamatprincips ir vienkāršs: pašvaldība organizē skolēnu pārvadājumus uz iespējami tuvu vai administratīvi loģisko izglītības iestādi, tas nozīmē, ka valsts un pašvaldību līdzekļi primāri tiek izmantoti, lai nodrošinātu piekļuvi izglītībai, nevis pilnībā segtu individuālu izveļu izmaksas.

Ja tiktu ieviests princips, ka katram skolēnam tiek apmaksāts transports, biļetes vai degviela neatkarīgi no izvēlētas skolas, tas būtiski mainītu sistēmas līdzsvaru, šāds solis radītu vairākas sekas: pieaugtu pašvaldības izdevumi, sarežģītos transporta plānošana, un netieši tiktu vājinātas vietējās skolas, jo izvēle vairs nebūtu saistīta ar pieejamību, bet ar individuālu preferenci bez finansiālām sekām.

Vienlaikus, nevar ignorēt arī otru pusi – lauku teritorijās izvešes bieži nav vienlīdzīgas. Skolas atšķiras ar piedāvājumu, pieejamību un kvalitāti, un vecāku vēlme izvēlēties labāko iespējamo izglītību savam bērnam ir saprotama, tāpēc pilnībā noliegt atbalstu transportam arī būtu pārāk vienkāršots risinājums.

Manuprāt, racionālākā pieeja būtu saglabāt pamata principu: pašvaldība nodrošina nokļūšanu uz tuvāko atbilstošu izglītības iestādi, bet paredz skaidrus un caurspīdīgus izņēmumus gadījumiem, kad izvēle par citu skolu ir objektīvi pamatota. Šādos gadījumos iespējams daļējs atbalsts, nevis automātiska pilna kompensācija visiem.

Šis nav tikai transporta jautājums, tas ir jautājums par to, kā mēs redzam novada attīstību – vai stiprinām vietējās skolas un pieejamību tuvumā, vai arī virzāmies uz modeli, kur resursi tiek sadalīti pēc individuālām izvēlēm, neatkarīgi no teritorijas loģikas. Ilgtermiņā, svarīgākais ir saglabāt līdzsvaru: nodrošināt bērnam iespēju mācīties, neizjaucot pašvaldības izglītības sistēmas pamatus.»

Viktorija: «Manuprāt, jebkurā gadījumā tas būs politisks lēmums, kas atspoguļos pašvaldības vadības labas pārvaldības principus.»

Vairāk komentāru – raksta autore Facebook lapā

Ko saka Izglītības likums

* Ikvienam ir tiesības uz kvalitatīvu izglītību.

* Katras pašvaldības pienākums ir nodrošināt bērniem, kuru dzīvesvieta deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā, iespēju iegūt pirmsskolas izglītību un pamatizglītību bērna dzīvesvietai tuvākajā pašvaldības izglītības iestādē.

* Pašvaldība nodrošina transportu izglītojamo nokļūšanai izglītības iestādē un atpakaļ dzīvesvietai, ja nav iespējams izmantot sabiedrisko transportu. ▣

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Skolēnu pārvadājumi Preiļu novadā» saturu atbild SIA «Vietēja».

MAF
Mediju atbalsta fonds